

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В БАНКУ

О.М. Губарик, к.е.н., доцент

Т.М. Саванчук, старш. викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Забезпечення власної фінансово-економічної безпеки (далі – ФЕБ) є одним з постійно діючих напрямів діяльності будь-якої банківської установи. Відповідно управління ФЕБ виступає одним з необхідних елементів внутрішньобанківського менеджменту та визначається як формалізований процес, спрямований на вирішення встановленого переліку управлінських завдань за відповідним напрямом діяльності. Концепція ФЕБ банку виражає систему поглядів на проблему безпеки на різних етапах і рівнях діяльності, а також основні принципи, напрями і етапи реалізації заходів безпеки [1].

Основною метою системи ФЕБ є попередження, запобігання загрозам і ліквідація їх наслідків. Головними завданнями системи ФЕБ банку є: захист прав установи і співробітників; збереження і ефективного використання фінансових, матеріальних, людських і інформаційних ресурсів; підвищення іміджу і зростання прибутку за рахунок забезпечення якості послуг і безпеки клієнтів.

До основних об'єктів ФЕБ банку належать:

- держава — її кошти і інформаційні ресурси;
- власники — їх кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси, що належать їм на правах власності;
- клієнти — юридичні і фізичні особи — їх кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси, що передаються банку у порядку, встановленому законами України;
- співробітники — їх знання про кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси власників та клієнтів, а також навички в роботі з

ними [2].

Виходячи з такої номенклатури об'єктів ФЕБ банку основними завданнями системи безпеки є: – віднесення інформації до категорії обмеженого доступу (державною, службовою, банківською і комерційною таємницям, іншій конфіденційній інформації, що підлягає захисту від неправомірного використання), а інших ресурсів — до різних рівнів уразливості (небезпеки) і що підлягають збереженню; – прогнозування і своєчасне виявлення і усунення загроз безпеці персоналу і ресурсам банку; причин і умов, сприяючих завданню фінансового, матеріального і морального збитку, порушенню його нормального функціонування і розвитку; – створення механізму і умов оперативного реагування на загрози безпеці і прояв негативних тенденцій у функціонуванні банку; – створення умов для максимально можливого відшкодування і локалізації збитку, що завдається, неправомірними діями фізичних і юридичних осіб, послаблення негативного впливу наслідків порушення безпеки на досягнення стратегічних цілей банку [2].

Звідси випливає, що визначення і прогнозування можливих загроз і усвідомлення їх небезпеки потрібні для обґрунтування, вибору і реалізації захисних заходів, адекватних загрозам банку. Загрози фінансовим ресурсам банку проявляються у вигляді:

- неповернення кредитних позик;
- шахрайства з рахунками і вкладками;
- підроблених платіжних документів і пластикових карток;
- розкрадання коштів з кас і інкасаторських автомобілів [3].

Однією з найважливіших вимог до управління ФЕБ банку є співмірність витрат на забезпечення безпеки банку реальному рівню загроз. Ця вимога пов'язана з реалізацією принципу розумної достатності. З позиції кінцевої ефективності системи в рівній мірі неприпустимо економити на даному напрямі діяльності, послабляючи власну безпеку, і перебільшувати можливі загрози, здійснюючи зайві,

тобто витрати, що не окупаються. Враховуючи, що керівництво служби безпеки з очевидних причин схильне саме до завищення рівня потенційних загроз, для дотримання цієї вимоги бажане залучення незалежних експертів в особі співробітників державних правоохоронних органів або приватних охоронних структур [1].

Отже, ознакою збереження ФЕБ банку є контроль і балансування прибутків і витрат економічної системи, що виражається у підтримці постійної фінансової рівноваги між надходженнями та видатками банку, іншими словами, у підтримці ліквідності. При цьому на збереження фінансово-економічної безпеки банку чинять значний вплив такі чинники:

- кваліфікація і навички вищого керівництва банку;
- юридичне забезпечення і експертиза договорів і контактів банку;
- кваліфікація облікового і фінансово-економічного персоналу та інші.

Отже, на сьогодні банки потребують створення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки банку, яка, у свою чергу, дасть змогу банку не втратити ліквідність та платоспроможність, а також протистояти загрозам та самостійно ліквідувати наслідки їх реалізації. При цьому об'єктами захисту такої системи насамперед стають фінанси, матеріальні цінності та інформація банку.

Література:

1. Адаменко С. І. Характеристика та класифікація загроз у банківській системі України / С. І. Адаменко // Стратегічна панорама. — 2004 — № 4. — С. 48–52.
2. Зубок М. І. Безпека банків/ М. І. Зубок — К., 2002. — 306 с.
3. Герасимов П.А. Экономическая безопасность банка: концептуальный подход / П.А. Герасимов // Банковские услуги. — 2006. — № 4. — С. 20–30.